

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1356/2021
21.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене, адвоката Владимира Рајића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 33К 249/18 од 27.02.2020. године и Вишег суда у Зрењанину 2Кж1. 140/21 од 22.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.12.2021. године, једногласно донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Владимира Рајића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Зрењанину 33К 249/18 од 27.02.2020. године и Вишег суда у Зрењанину 2Кж1. 140/21 од 22.06.2021. године у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину 33К 249/18 од 27.02.2020. године окривљена АА оглашена је кривом да је извршила кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и осуђена је на новчану казну у одређеном износу од 20.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико окривљена у датом року не плати новчану казну суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. На основу члана 264. став 4. Законика о кривичном поступку окривљена је ослобођена плаћања судског паушала, док ће о трошковима поступка пуномоћника приватне тужиље суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину 2Кж1. 140/21 од 22.06.2021. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА и пресуда Основног суда у Зрењанину 33К 249/18 од 27.02.2020. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене, адвокат Владимир Рајић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку, повреде одредбе члана 439. став 1. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку и повреде члана 441. став 4. Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев за заштиту законитости и побијане пресуде преиначи тако да окривљену ослободи од оптужбе или да оптужбу одбије, а приватну тужиљу обавезе да окривљеној накнади трошкове кривичног поступка или да се побијане пресуде укину у целини или само одлука донета по редовном правном леку и предмет врати на поновну одлуку органу поступка.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), и на седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет и након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док је у преосталом делу захтев за заштиту законитости недозвољен.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљене је указао да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, са образложењем да је приватна кривична тужба на главном претресу одржаном дана 25.02.2020. године преиначена, и то две године након извршеног кривичног дела, те се новом приватном кривичном тужбом окривљеној ставља на терет да је приватну тужиљу увредила речима које се разликују од речи које су јој првобитно стављене на терет приватном кривичном тужбом, односно додате су речи „балавице, је..ћу ти матер“, на који начин је по наводима браниоца окривљеној скоро две године након извршеног кривичног дела (кривично дело извршено је дана 25.04.2018. године) стављена на терет потпуно другачија инкриминација. Самим тим што је, по наводима одбране, приватна тужиља имала рок од 3 месеца да поднесе приватну кривичну тужбу након дана извршења дела или да у истом том року већ поднету кривичну тужбу преиначи, у ситуацији када је приватна кривична тужба преиначена скоро две године по истеку наведеног рока, исту је пресудом требало одбити, јер је у том случају по ставу судске праксе реч о новој приватној тужби поднетој по истеку законског рока.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Наиме, из списка предмета произилази да су кривично-правне радње које су окривљеној стављене на терет извршене дана 25.04.2018. године, да је приватном кривичном тужбом поднетом дана 07.06.2018. године окривљеној стављено на терет кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика (КЗ) и приватна

кривична тужба је измењена на главном претресу дана 25.02.2020. године, те је потом Основни суд у Зрењанину у овој кривично-правној ствари, дана 27.02.2020. године, донео пресуду.

Одредбом члана 331. став 6. ЗКП, прописано је да ће се одредбе о оптужници и испитивању оптужнице примењивати сходно и на приватну тужбу, осим ако се она подноси за кривично дело за које се спроводи скраћени поступак, док је одредбом члана 409. став 1. ЗКП прописано да тужилац може у току главног претреса, ако оцени да изведени докази указују да је чињенично стање другачије од оног изнетог у оптужници, изменити оптужницу или предложити да се главни претрес прекине ради припремања нове оптужнице.

С обзиром на наведене одредбе, јасно је да је приватни тужилац имао овлашћења од тренутка подношења приватне тужбе (07.06.2018. године) па све до завршетка главног претреса да врши измену приватне тужбе, те је на главном претресу од 25.02.2020. године, а након испитивања сведока ББ, прецизирао приватну тужбу и у свему поступио у складу са законским овлашћењима. Стога је неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног да је на тај начин учињена битна повреда одредбе члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Даље, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац наводи да је побијаним пресудама учињена и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, с тим што из садржине захтева произилази да пресуде оспорава и због повреде одредбе члана 439. тачка 2) ЗКП. Наиме, бранилац окривљене истиче да дело које је окривљеној стављено на терет није кривично дело, с обзиром да је адвокат јавна личност, те како су границе прихватљиве критике, по ставу судске праксе, шире када је реч о јавним личностима, то речи које је окривљена изговорила су речи критике и вредносни суд, а не увреде, и то су упућене приватној тужилји као адвокату и односе се на њен рад, а нису упућене њој лично, те по наводима браниоца не представљају ово кривично дело јер је нужан услов по судској пракси нижестепених судова да јој буду упућене лично. Осим тога, по ставу браниоца, уколико је окривљена и изговорила речи из изреке првостепене пресуде, не може се говорити о кривичном делу увреда из члана 170. став 1. КЗ, већ само о кривичном делу ометање правде из члана 336б. став 2. КЗ, јер по наводима браниоца, окривљена је ометала приватну тужилју као адвоката, у обављању адвокатске службе, у адвокатској канцеларији, дакле на њеном радном месту, у радно време, па је наводним радњама окривљене остварено биће кривичног дела ометање правде из члана 336б став 2. КЗ, а не кривично дело из члана 170. став 1. КЗ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

По налажењу овог суда у чињеничном опису радње извршења окривљене датом у изреци првостепене пресуде означене су све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, за које је окривљена оглашена кривом правноснажном пресудом и то како објективна обележја која се односе на радњу извршења, а која се у конкретном случају састоји у вербалној увреди код које је изјава омаловажања извршена речима „ти си неспособна, ти ништа не знаш, не знаш ни да радиш свој посао, ти си никакав адвокат, балавице, је..ћу ти матер“, тако

и субјективна која се тичу урачунљивости и умишљаја окривљене управљеног на извршење кривичног дела у питању.

Дакле, из изреке правноснажне пресуде јасно произлази да су све речи упућене приватној тужиљи имале увредљив карактер и да исте како субјективно, тако и по свом објективном значењу и схватању друштвене средине представљају изјаву омаловажавања приватне тужиље које су довеле до повреде њене части, због чега по налажењу овог суда, а супротно наводима из захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, дело за које је окривљена оглашена кривом садржи сва законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ. Из изнетих разлога, по оцени овог суда захтев за заштиту законитости браниоца окривљене је неоснован у односу на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Одредбом члана 336б став 2. КЗ, прописано је да кривично дело ометање правде чини онај ко увредом, силом, претњом или на други начин омета или спречи судију, јавног тужиоца, заменика јавног тужиоца или адвоката у вршењу судијске или тужилачке функције или адвокатске службе.

Из чињеничног описа кривичног дела које је окривљеној стављено на терет не произилази да је окривљена приватну тужиљу ометала или спречавала у вршењу адвокатске службе, већ је упућивање увредљивих речи имало увредљив карактер са намером омаловажавања приватне тужиље, па се не може говорити о кривичном делу из члана 336б став 2. КЗ, а супротно наводи о учињеној повреди кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП изнети у захтеву за заштиту законитости су оцењени као неосновани.

Бранилац окривљене је у поднетом захтеву за заштиту законитости указао и на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, која представља законом прописан разлог у смислу члана 485. став 4. ЗКП за подношење овог ванредног правног лека, међутим приликом образлагања истакнуте повреде бранилац наводи да ни првостепени и другостепени суд нису посебно ценили, нити изнели разлоге зашто нису прихватили да се окривљена ослободи плаћања свих трошкова поступка на који начин указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, односно указује на пропуст првостепеног суда да да разлоге за ослобађање окривљене од трошкова кривичног поступка.

Бранилац је такође указао и на чињеницу да је изрека првостепене пресуде нејасна, јер није јасно кога је наводно увредила окривљена да ли приватну тужиљу или неко друго лице, с обзиром да то не произлази јасно из изреке пресуде, на који начин се суштински указује на повреду одредбе члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Преосталим делом поднетог захтева за заштиту законитости бранилац је истакао и да је суд погрешно ценио исказе сведока ББ, као и сведока адвоката ВВ и ГГ, јер прихвата као истинит исказ сведока ББ која је навела да је окривљена критичном приликом изнела речи „балавице, је..ћу ти матер“, а што нису потврдили сведоци адвокат ВВ и ГГ, иако су били присутни на лицу места, нити је те речи приватна тужиља у првобитно поднетој тужби навела. Напред изнетим наводима бранилац полемиче са утврђеним чињеничним стањем, даје сопствену оцену изведених доказа и

на основу такве оцене изводи закључак о непостојању кривичног дела за које је окривљена оглашена кривом, на који начин побијане пресуде побија због повреде закона из члана 440. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 440. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљене у овим деловима оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**